

פרשת יתרו

לא תחמד... וכל אשר לרעך (כ, יג)

הגאון רבי יעקב גלינסקי שליט"א תמה לאריכות הלשון בדיברה העשירית שבעשרת הדיברות: "לא תחמוד בית רעך לא תחמוד אשת רעך ועבדו ואמתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך" - אם הכתוב מסיים "וכל אשר לרעך", הרי הכל בכלל- ולמה מפרט הוא בתחילה בית, עבד, שור וחמור?

אולם יסוד גדול בהנהגת חיינו אנו יכולים ללמוד מתביעה זו של התורה בחיתום הפסוק "וכל אשר לרעך" והדברים כה נוקבים: אדם חומד את בית רעהו-פנטהאוז, וילה, גינה, מכונית מפוארת, שטיחים מקיר לקיר, מטבח אמריקאי, הוא חומד את "חמור" חברו. מדוע לי אין, האם הוא מוכשר ממני? אין זה הוגן, היכן היושר!

ועונים לו: הירגע, אתה צודק. אבל מצד שני, אין זה צודק שתקבל רק את הוילה והמכונית שלו, ויחד עם זאת תשאיר ברשותך את כל השאר: את הבריאות הטובה, את המידות הטובות, את המשפחה המאושרת, את השלווה שבביתך. אם ברצונך- קום והתחלף עמו כליל, "קומפלט": קח את המכונית שלו עם האולקוס וכאבי הראש, עם ה"מרבה נכסים מרבה דאגה" יומם וליל, עם הצרות מבית רח"ל, עם המזג הרע והתפרצויות החימה, הכל בכל, ואם אתה עדיין מוכן, אות הוא שאיך יודע את מצבו... וזהו שנאמר: "לא תחמוד בית רעך ושורו וחמורו- וכל אשר לרעך". אל תסתכל בפרט זה או אחר, הסתכל על הכל בכל- וכבר לא תחמוד מאומה...

ומעשה שהיה: יהודי עני, קשה יום ומדוכא בצרות, ביקש לבוא לפני רבו ה"ישמח ישראל" מאלכסנדר זצ"ל- ולהסיח את לבו. המתין בתור, והתור לא התקדם: עשיר אחד נכנס והתמהמה זמן רב. קצרה רוחו של העני והעיכוב זרה מלח על פצעיו. כעבור שעה ארוכה יצא העשיר הנכבד והעני נכנס. הושיט את הפתקה ותינה את צרותיו. שמע הרבי ובירכו בלב נרגש. "זהו-"? שאל העני. "ומה עוד רצונך-?" תמה הרבי.

"לפניי היה כאן עשיר וישב מחצית השעה- ואני מסיים ענייני בחמש דקות!? האם גם לכאן חדרה האפליה וחלחל משוא הפנים!? מדוע לא ישוחח עמי הרב כפי ששוחח עמו"?

אין אדם נתפס על צערו, והרבי ענהו: "הלא תבין, אני יושב כאן כדי לעזור ליהודים שבורי לב בעצה או בברכה. אתך ועם שכמותך אין לי בעיה- אתה בא לפניי ומיד יודע אני את מצוקתך ובמה עלי לברכך, כיצד יכול אני לעזורך. אבל כשאותו עשיר מגיע, הרי עם כל מעמדו וכבודו, מדושן עונג היא, אמיד ומצליח, אינו חסר מאומה! מתחיל אני לשוח עמו, קולף שכבה אחר שכבה מזחיות הדעת ושכרון המעמד, עד שחושף אני כמה אומלל הוא בחייו, כמה זקוק הוא לרחמים ולחמלה, לעידוד ולברכה! הלא תבין, כי תהליך זה אורך יותר זמן..." (אור דניאל).

מקור: אור דניאל